

Festiwal Fabuły

www.festiwalfabuly.pl

21–25 maja
2024

CENTRUM KULTURY ZAMEK W POZNANIU
ZAPRASZA NA
FESTIWAL FABUŁY

Festiwal Fabuły to święto literatury. Do Poznania przyjadą autorki i autorzy znakomitych książek. W programie tydzień pełen spotkań, rozmów i opowieści. To już szósta edycja festiwalu, który wyrósł na jedno z najważniejszych literackich wydarzeń w Polsce. W tym roku zapraszamy do rozmowy o polskiej tożsamości – potransformacyjnej, ludowej, katolickiej, discopolowej. A także o pisaniu queerowym, o komiksie i dramacie. O debiutach i o tym, co sływać na chwilę przed debiutem. Do zobaczenia w ZAMKU!

20 maja
poniedziałek

► g. 18 | **POETYCKI PROLOG: Urszula Honek („Poltergeist”)**
prowadzenie: Marcin Jaworski
Kahawa Kawa i Książka / Plac Cyryla Ratajskiego 10*

Treny, elegie, wiersze. Krótkie wiersze Urszuli Honek pisane są między snem i jawą, życiem i śmiercią, literaturą i rzeczywistością. Granica się zaciera, przestaje mieć znaczenie, po której stronie jesteśmy – tak w lekturze, jak w doświadczeniu. Prosty język tej poezji trafia prosto do emocji, choć daleki jest od sentymentalnego uproszczenia. Nie pociesza, nie terapeutyzuje, nie narzuca się – towarzyszy. To więcej niż można oczekiwać.

21 maja
wtorek

► g. 13 | **KANON OD NOWA: Wykład prof. Piotra Śniedziewskiego (UAM) „Wariacje na temat Pani Bovary Gustave’a Flauberta”**
CK ZAMEK / Sala pod Zegarem*

„Pani Bovary” jest powszechnie uznawana za arcydzieło powieściowego realizmu. Stąd zapewne jej niegasnąca popularność oraz ciągła obecność zarówno w literaturze, jak i pokrewnych jej sztukach narracyjnych. Celem prezentacji będzie prześledzenie tego, w jaki sposób powieść była „przekładana” na język filmu (np. „Maya Memsaab” w reżyserii K. Mehty), komiksu („Gemma Boverly” P. Simmonds), ilustracji (np. rysunki A. Fourié). Punktem dojścia będzie refleksja nad bohaterkami powieściowymi, które odziedziczyły po Emmie skłonność do melancholijnej – tu za przykład posłużyć może utwór A. Drotkiewicz „Teraz”.

► g. 17 | **WYCHODZENIE Z POCHODZENIA – PODCAST NA ŻYWO: Monika Borys („Polski bajer. Disco polo i lata 90.”), Kacper Pobłocki („Chamstwo”)**
prowadzenie: Joanna B. Bednarek, Przemysław Czapliński
CK ZAMEK / Sala Wielka**

Zwrot ludowy od dekady należy do najbardziej ekspansywnych zjawisk w kulturze. Śledzenie dynamiki podległości i emancypacji uświadomiło nam, do tej pory zakrytą, skalę okrucieństwa sankcjonowanego przez polską kulturę kanoniczną. I dowiodło, że niedokończone procesy emancypacji współkształtują współczesne konflikty. Czy rosnąca siła oddziaływania zwrotu ludowego daje nadzieję i narzędzia, by domknąć tę historię? Do specjalnego odcinka podcastu (który ukazuje się na łamach dwutygodnika „CzasKultury.pl”) zaprosiliśmy Monikę Borys – badaczkę reprezentacji klasy ludowej w kulturze współczesnej – i Kacpra Pobłockiego, antropologa poszukującego symptomów niedomknięcia historii emancypacji. Porozmawiamy o aktualnym kształcie wiedzy o przeszłości i o alternatywnych wizjach porządku społecznego. Jakiej historii jesteśmy dziedzicami? Jak wyglądałaby nasza terażniejszość, gdyby opór chłopski był elementem zbiorowej świadomości?

► g. 18.30 | **ALE DEBIUT: Wiktoria Biezuńska („Przechodząc przez próg, zagwiżdżę”), Marcin Oskar Czarnik („Misterium”), Maria Halber („Strużki”)**
prowadzenie: Urszula Honek, CK ZAMEK / Sala Wielka**

Biezuńska, Czarnik, Halber. Trzy świetne debiuty. Czy coś je łączy? Może potrzeba opowieści o miejscach, rodzinie, pochodzeniu i dorastaniu? Gdzie leży fikcja, a gdzie autobiograficzna opowieść? Na ile literatura żywi się tym, co osobiste a zrodzone w wyobraźni? Na te i inne pytania spróbujemy poszukać odpowiedzi.

► g. 20.30 | **PRZED DEBIUTEM: nocne czytanie studentek(-ów) sztuki pisania UAM gość specjalny: Ivan Davydenko**
CK ZAMEK / Pokój Jesionowy**

Na sztuce pisania dzielimy się tym, co dla nas ważne, co porusza – czasami odważnie opowiadamy o swoim doświadczeniu, czasami skrywamy się za fikcyjnymi postaciami. Zadajemy dużo pytań, udzielamy mało odpowiedzi. Nad niektórymi tekstami pracowałyśmy(-liśmy) podczas zajęć, inne nie zostały jeszcze nigdy odczytane na głos. Napisałyśmy(-liśmy) już wiele – teraz mamy okazję czytać i słuchać. Swoje teksty przeczytają: Oleksandra Cherneha, Anita Cybulska, Marta Elsner, Aleksandra Kubik, Karla Kuźnicka, Sandra Lubert, Marcin Małecki, Agnieszka Matejko, Lena Ostapkowicz, Tamara Rochalska, Sabina Sikorska, a także Ivan Davydenko – poeta i redaktor, który w maju będzie przebywał na rezydencji literackiej w CK ZAMEK (w ramach Poznańskiej Nagrody Literackiej).

22 maja
środa

► g. 11 | **SEMINARIUM KRYTYCZNE: „Lesbijski modernizm – źródła i pogłosy”**
Organizatorzy: UAM i CK ZAMEK
CK ZAMEK / Scena Nowa*

Lesbijski modernizm w literaturze polskiej – czym był, jest i jak go opisać? I czy polska literatura lesbijska w ogóle wytworzyła własną tradycję modernistyczną? Odpowiedzi na te pytania długo pozostawały punktem spornym w badaniach literackich, które począwszy od lat 90. koncentrowały się przede wszystkim na męskiej twórczości i męskim doświadczeniu nieheteronormatywności, niekiedy uznając je wręcz za jedyne – a przez to uniwersalne – przedmiot zainteresowania queerowego literaturoznawstwa. Mając świadomość tej wizji, która coraz bardziej traci swój oczywisty charakter w miarę reinterpretacji tekstów z XIX i początku XX wieku oraz pojawiania się nowych nurtów we współczesnej literaturze queerowej i lesbijskiej, podczas seminarium zastanowimy się nad perspektywami i głównymi tendencjami w badaniach nad tytułowym zagadnieniem.

► g. 13 | **KANON OD NOWA: Wykład prof. Agnieszki Gajewskiej (UAM) „Przyszłe wspólnoty, czyli recepty Ursuli K. Le Guin na żalobę klimatyczną”**
CK ZAMEK / Sala pod Zegarem*

Ursula K. Le Guin nieustannie inspiruje filozofki i filozofów, działaczki i działaczy ruchów ekologicznych, feministycznych i antyrasistowskich. Omówione zostaną zarówno pojęcia, które zawdzięczamy Le Guin, jak i organizacja społeczna wspólnot w jej fikcji spekulatywnej. Pisarstwo Le Guin ukazuje, że możliwe są głębokie zmiany polityczne i ekonomiczne, a wielki udział w tych przemianach mają sztuka i literatura. Zagadnienia te wymagają sięgnięcia do przeszłości, rekonstrukcji struktur plemiennych i bezpowrotnie utraconych światów. Przywracają przy tym magię i siłę opowieści jako materię, z której tkane są więzi, umożliwiające wspólne działanie.

► g. 17 | **„QUEER? QUEER!”: Anouk Herman („Nigdy nie będziesz szło samo”), Olga Górska („Nie wszyscy pójdziemy do raju”), Dorota Kotas („Czerwony młoteczek”)**
prowadzenie: Anna Artwich, Małgorzata Tarnowska, CK ZAMEK / Sala Wielka**

Podczas spotkania zapytamy zarówno o wspólne problemy, z jakimi muszą się mierzyć jako queerowe pisarki, jak i o możliwości wyrażenia w literaturze mniejszościowego doświadczenia i krzyżowych wykluczeń. Tytułowy queer potraktujemy jako pojemną kategorię, która pozwala nie tylko przewyciężyć binarne podziały w obszarze płci i seksualności, ale też poszukiwać w rzeczywistości społecznej nieoczywistych powiązań i wyobrażać sobie nowe praktyki solidarności.

► g. 18.30 | **BIOGRAFIE: PRZEPISYWANIE HISTORII: Sylwia Chwedorczyk („Kowalska. Ta od Dąbrowskiej”), Emilia Padoł („Rodziewicz-ówna. Gorąca dusza”)**
prowadzenie: Agnieszka Gajewska, CK ZAMEK / Sala Wielka**

W rozmowie rozwikłamy zagadki związane z wyborami życiowymi Marii Rodziewiczówny i Anny Kowalskiej. W ich biografii uderza rozbudowane tło historycznych i społecznych zależności, rodzinnego statusu, krachów ekonomicznych i nagłych śmierci bliskich, które w sposób punktowy wyznaczają możliwości ich edukacji, naznaczają późniejsze losy, determinują poglądy polityczne, ale i warunkują poszukiwania własnej drogi, w tym prowadzą je do pracy twórczej.

Przez pryzmat losu dwóch kobiet autorki opowiadają pełną niuansów historię XIX i XX wieku, wraz z historią zmieniających się granic, zsyłek i przesiedleń, przetrwania, ale i złożonych wyborów tożsamościowych. Sposób pisania o płci, seksualności, miłości zmienia się przez ostatnie dziesięciolecia w sposób zasadniczy i ciągły, a to wymagało od obu autorek zdystansowania się od wielu dotychczasowych narracji o ich bohaterkach i nieustannych przymiarek do historycznych i współczesnych kategorii tożsamościowych.

► g. 20 | **CZAS OPOWIADANIA: Grzegorz Bogdał („Idzie tu wielki chłopak”), Barbara Klicka („Reneta”)**
prowadzenie: Urszula Putyńska, CK ZAMEK / Sala Wielka**

Jeszcze niedawno opowiadania kojarzyły się raczej z ząną klasą polską i obcą niż z żywą współczesnością. Życie literackie, rynek zniechęcały do wydawania prozatorskiej krótkiej formy. Od niedawna to się zmienia, opowiadanie wróciło efektownie, w różnorodności form i tematów. Jest laboratorium współczesnej polskiej literatury i wizytówką talentów. Pisarki i pisarze posługując się nim, pozwalają sobie na więcej, ryzykują i często uzyskują świetne efekty.

► g. 9 | SEMINARIUM KRYTYCZNE: „Lesbijski modernizm – źródła i pogłosy”
Organizatorzy: UAM i CK ZAMEK, CK ZAMEK / Scena Nowa*

► g. 13 | KANON OD NOWA: Wykład prof. Piotra Śliwińskiego (UAM) „Znachor i inni. Opowieść o kilku ludzkich potrzebach”
CK ZAMEK / Sala pod Zegarem*

Znaczne powodzenie niedawnej ekranizacji słynnej powieści Tadeusza Dołęgi-Mostowicza, nawiązującej do ekranizacji poprzedniej, także słynnej, nasuwa pytanie zasadnicze: ludzie, o co nam naprawdę chodzi? W świecie o zamazanych konturach potrzebujemy wyrazistej fabuły o zwycięstwie prawdy, dobra, miłości? Czy to, co stanowiło o sile literatury popularnej w epoce Mostowicza, zachowało aktualność w czasach, które uważamy za zupełnie inne? Równie ciekawe jest pytanie o figurę znachora, antysystemowego mędrca, który jest tworem naszej potrzeby okazania komuś zaufania – mimo braku licencji. Znachor odradza się w sztuce, literaturze, a przede wszystkim w polityce. Dlaczego?

► g. 17 | SPOTKANIE Z NOMINOWANYMI DO POZNAŃSKIEJ NAGRODY LITERACKIEJ – STYPENDIUM IM. STANISŁAWA BARAŃCZAKA
prowadzenie: Krzysztof Hoffmann, CK ZAMEK / Sala Wielka**

Różnorodność zatrudnień pisarskich osób nominowanych dobrze oddaje charakter Poznańskiej Nagrody Literackiej. Na literaturę publikowaną w Polsce, na jej jakość składa się przecież wiele aktywności – od pisania poezji, prozy i dramatu, przez tłumaczenie klasyki i nowości, po uprawianie humanistyki mieszczącej się między komentowaniem literatury czy kultury a uprawianiem własnej twórczości. Nazwiska nominowanych do Stypendium poznamy 10.05.

► g. 18.30 | DRAMAT TO NIE LITERATURA? Spotkanie z Maliną Prześlugą („To mogło być śmieszne, ale nie było”), Ishbel Szatrawską („Żywot i śmierć pana Hersha Libkina z Sacramento w stanie Kalifornia”), Anną Wakulik („Błąd wewnętrzny”) prowadzenie: Piotr Dobrowolski, CK ZAMEK / Sala Wielka **

Dramat ma się dzisiaj w Polsce całkiem dobrze. To twórczość niejednorodna pod względem formalnym, różnorodna tematycznie i oryginalna. Nadal jednak niewiele osób poszukujących ciekawej literatury ma szansę czytać współczesne dramaty i świadomość, że warto zwracać na nie uwagę. Chociaż od przyznania Nagrody „Nike” T. Słobodziankowi za „Naszą klasę” minęło już niemal 14 lat, a od tej pory zdarzały się pojedyncze wyjątki, wydawcy nie są raczej zainteresowani publikowaniem i promocją dramaturgii. Nasze goście to dramatopisarki z różnym doświadczeniem, piszące w odmiennych stylach i dotykające innych problemów, którym częściowo udało się przezwyciężyć wydawniczy impas. Rozmowa o ich dorobku, interesujących je tematach i zawodowych planach może być szansą na dostrzeżenie jakości literackiej współczesnego polskiego dramatu oraz inspiracją do namysłu nad jego ograniczeniami instytucjonalnymi, praktyką recepcji i doświadczaną przez autorki i autorów marginalizacją na rynku wydawniczym. Dramat to literatura, którą warto znać.

► g. 20 | KOMIKS: „PROSZĘ SIĘ PRZESUNĄĆ”: Berenika Kołomycka („Malutki Lisek i Wielki Dzik”), Filip Myszkowski („Emilia, Tank & Profesor”, „Bezból”), Jacek Świdziński („Festiwal”) prowadzenie: Sebastian Frąckiewicz, CK ZAMEK / Sala Wielka**

„Paszport Polityki” dla Jacka Świdzińskiego to dobry pretekst, by porozmawiać o tym, jak w ciągu ostatnich dwóch dekad zmieniło się miejsce komiksu na mapie polskiej kultury. Czy komiks, by zyskać uznanie musi zmienić się w powieść graficzną i mówić o tzw. ważnych lub literackich tematach, aby został zauważony? A może pozbył się już swoich kompleksów?

► g. 16 | WARSZTATY KREATYWNE dla młodych twórczyń(-ców) z Joanną Radosz
CK ZAMEK / Sala Prób**** / wiek: 16–20 lat / liczba miejsc ograniczona
zapisy: księgarnia@bookowski.pl od 6.05. Warunkiem uczestnictwa w warsztatach jest wysłanie zgłoszenia na podany wyżej adres e-mail.

Jak stworzyć fabułę? Jak skonstruować postać? Jak zbudować szkielet opowieści? Zapraszamy na warsztaty kreatywne z Joanną Radosz – pisarką i tłumaczką, specjalizującą się głównie w literaturze YA, autorką powieści „Dziewczyna w różowym”.

► g. 17 | „ŚMIERTEŃKA” – NIE BYĆ. ALBO BYĆ. Spotkanie z Lucie Faulerová (Czechy)
prowadzenie: Kinga Piotrowiak-Junkiert, tłumaczenie: Agata Wróbel
CK ZAMEK / Sala pod Zegarem**

Do wtóru stukotu kół wagonów, przy akompaniamencie rytmicznych dźwięków pociągu Marie, bohaterka książki, snuje opowieść – o sobie, o rodzinie, dzieciństwie, o poszukiwaniu sensu na warsztatach medytacji i kursach reiki, o siostrze, która niespodziewanie odeszła, i pustce, której nie sposób zasypać. O strachu przed nieistnieniem. A także o wszystkich, którzy dobrowolnie zdecydowali się na śmierć. W 2021 r. „Śmierteńka” zdobyła Nagrodę Literacką Unii Europejskiej. Czescy krytycy są zgodni: to jedna z najciekawszych czeskich powieści ostatnich lat.

► g. 19 | GALA POZNAŃSKIEJ NAGRODY LITERACKIEJ
prowadzenie: Agnieszka Budnik, CK ZAMEK / Sala Wielka***
Spotkanie transmitowane także na Facebooku CK ZAMEK i Zamek Czyta

Gala tłumaczona będzie na polski język migowy.

Momentem kulminacyjnym gali będzie wręczenie przez JM Rektorkę UAM – prof. Bogumiłę Kaniewską oraz Prezydenta Miasta Poznania – Jacka Jaśkowiaka Poznańskiej Nagrody Literackiej – Nagrody im. Adama Mickiewicza 2024 oraz ogłoszenie nazwiska laureatki lub laureata Nagrody-Stypendium im. Stanisława Barańczaka, do której nominowane zostały trzy osoby. Galę muzycznie uświetni kontrabasista Jan Jerzy Kołacki; w programie wieczoru także pokaz filmów prezentujących osoby wyróżnione w tym roku przez Kapitułę, które mistrzowsko realizuje Ireneusz Bednorz.

► g. 12 | OD STACJI DO STACJI, RZECZNE KSIĄŻKI, NARRACJE I JĘZYKI:
Spacer z Małgorzatą Lebdą i Rafałem Siderskim
prowadzenie: Maria Krześlak-Kandziora
miejsce zbiórki: ICHOT Brama Poznania od strony rzeki Cybiny*
trasa spaceru: wzdłuż rzeki Cybiny do Mostu Lecha

Opowiadanie słowem i obrazem, wspólna podróż wzdłuż rzeki z Małgorzatą Lebdą i Rafałem Siderskim. Spacer połączony z czytaniem fragmentów literatury i rozmową o tym, jak opowiedzieć rzekę. Jak ją poznać, zobaczyć, zrozumieć?

► g. 17 | STUDENCKA NAGRODA Z BUTA – wręczenie nagrody i spotkanie z laureatem Łukaszem Krukowskim („Mam przecucie”)
prowadzenie: Amelia Wielicka i Celina Pospieszyska, CK ZAMEK / Sala pod Zegarem*

Z BUTA Studencka Nagroda Literacka powstała jako inicjatywa studentek, studentów i osób studenckich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w 2019 r. Nagroda kierowana jest do młodych twórczyń(-ów) i debiutantek(-ów), które(-rzy) w swoich książkach poruszają tematy polityczne i społeczne. Tegoroczna nagroda wędruje do Łukasza Krukowskiego za powieść „Mam przecucie”. Zapraszamy na rozmowę ze zwycięzcą nagrody oraz wręczenie statuetki w IV edycji konkursu.

► g. 18.30 | STRZAŁ W DZIESIĄTKĘ. JUBILEUSZOWE SPOTKANIE POZNAŃSKIEJ NAGRODY LITERACKIEJ: Małgorzata Lebda („Łakome”), Łukasz Barys („Małe pająki”), Maciej Jakubowiak („Hanka. Opowieść o awansie”) prowadzenie: Magdalena Kicińska, CK ZAMEK / Sala Wielka**

PNL w 2024 r. zostanie przyznana po raz 10. W literaturze, w życiu literackim jedną z ważniejszych rzeczy jest konsekwentna praca. Ale najważniejsi są ludzie – fundatorzy, kapituła, zespoły Zamku oraz UAM pracujące nad kolejnymi edycjami, publiczność. A przede wszystkim osoby, które przyjęły nominacje i nagrody w obu kategoriach – współpracujemy z nimi, pamiętamy o nich. Jubileusz chcemy świętować z osobami nominowanymi i nagrodzonymi Stypendium Barańczaka, które niedawno wydały swoje nowe książki. Celebryjmy literaturę!

► g. 20 | KLANCYK GRA FESTIWAL FABUŁY
CK ZAMEK / Sala Wielka*****

Teatr Improwizowany Klancyk gra komediowe spektakle, których scenariusze powstają na oczach widzek i widzów. Piszą o sobie: „Na scenie tworzymy świat wyobraźni, który rodzi się między nami a publicznością i nigdy się nie powtarza. Jesteśmy pionierami improwizacji komediowej w Polsce”. Klancyk gra Festiwal Fabuły będzie spektaklem improwizowanym, którego bazą staną się teksty gości i gościń FF oraz... reakcje i interakcje publiczności.

► g. 17 | POETYCKI FINAŁ: SPOTKANIE Z LAUREATKĄ LUB LAUREATEM Poznańskiej Nagrody Literackiej
prowadzenie: Piotr Śliwiński, CK ZAMEK / Sala Wielka**

Nagroda Mickiewicza przyznawana jest z uwzględnieniem dotychczasowego dorobku, pretekstem do niej jest jednak niedawno wydana książka. Dojrzałe twórcynie i dojrzały twórcy towarzyszą naszej współczesności: budują nasz język, wyobraźnię, empatię, stawiają niewygodne pytania. Nagroda jest hołdem i wyrazem wdzięczności. Nie chodzi o narzucanie autorytetu, literackie mistrzostwo polega przecież między innymi na dostrzeganiu różnorodności świata, wielości sposobów mówienia, wyjątkowości pojedynczego doświadczenia.

* Wykłady, seminarium, spacer – wstęp wolny

** Bilety: 7 zł (pojedyncze spotkanie), 40 zł (karnet festiwalowy)

*** Gala PNL – zaproszenia i bezpłatne wejściówki

**** Warsztaty – zapisy (liczba miejsc ograniczona)

***** Bilety: 20 zł

www.festiwalfabuly.pl

POZnań*

Współpraca:

